

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

MUITINĖS DEPARTAMENTAS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

2005 m. balandžio 6 d. Nr. 1010-4-30
Vilnius

Vykdydami Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus patvirtintą 2004 metų valstybinio finansinio audito programą ir Valstybės kontrolės Finansinio audito 1-ojo departamento direktorės L. Šipkauskienės 2004-05-25 pavedimą Nr. 1010-4 vyriausiosios valstybinės auditorės R. Hoppenienės (grupės vadovas) ir L. Švagždienės Muitinės departamente prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos atliko valstybinį finansinį auditą.

Audito tikslas – įvertinti audituoto subjekto vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2004 m. finansinių ataskaitų tikrumo ir teisingumo. Atlikome šių 2004-12-31 finansinių ataskaitų auditą: Išlaidų sąmatų vykdymo balanso (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitos (forma Nr. 2), kitų formų (Nr. 3, 4, 5, 6, 7, 8, B-1, B-11, B-12) ir aiškinamojo rašto.

Ši audito ataskaita:

- yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, valstybės biudžeto projekto ir ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausantį turta, dalis;
- nurodo tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o finansines ataskaitas įvertinsime valstybinio audito išvadoje, kurią pateiksime Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

Auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymu Nr. V-26 (Žin., 2002, Nr. 20-790; 2004, Nr. 14-440), ir teisės aktais, reglamentuojančiais biudžetinių įstaigų buhalterinę apskaitą, finansinės atskaitomybės sudarymą, valstybės biudžeto asignavimų naudojimą, valstybės turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo, vidaus kontrolę, taip pat kitais teisės aktais.

Audito tikslui pasiekti ištyrėme audituoto subjekto apskaitos sistemą ir vidaus kontrolę, nustatėme reikšmingumą, įgimtos ir kontrolės rizikos lygį, pagal audito programas (ilgalaikio turto, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo bei socialinių išmokų, išlaidų prekėms ir paslaugoms) atlikome savarankiškas procedūras audito rizikai sumažinti iki priimtino audito patikimumo lygio ir surinkome įrodymus, reikalingus valstybinio audito ataskaitai ir nuomonei pagrįsti.

Audito apimties apribojimas

Vidaus kontrolės vertinimą ir savarankiškas audito procedūras reikšmingose srityse atlikome Muitinės departamente prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir pagal rizikos veiksnius atrinktose Muitinės departamento pavaldžiose įstaigose – Muitinės mokymo centre (Jeruzalės g. 25, Vilnius, kodas 188656838, direktorė B. Grebliauskienė, vyriausioji finansininkė G. Adomaitienė), Muitinės laboratorijoje (Akademijos g. 7, Vilnius, kodas 9180028, viršininkas J. Reklaitis, vyriausioji finansininkė N. Šulinskienė (iki 2004-07-30), J. Šestelinska (nuo 2004-08-02)), Šiaulių teritorinėje muitinėje (Metalistų g. 4, Šiauliai, kodas 9171084, viršininkas V. Bredulis, vyriausioji finansininkė V. Gražytė). Taigi klaidų ir neatitikimų požiūriu įvertinome ne visas ūkines operacijas ir ūkinius įvykius bei sąskaitas, o tik tas, kurias atrinkome savarankiškomis audito procedūroms. Todėl yra audito rizika, kad audito metu galėjome nepastebėti kai kurių finansinės atskaitomybės informacijos netikslumų.

Bendra informacija apie audituotą subjektą

Audituoatas subjektas – Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) yra biudžetinė įstaiga, finansuojama iš valstybės biudžeto. Departamentui yra tiesiogiai pavaldžios ir atskaitingos penkios teritorinės muitinės (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio TM) ir kitos specialiosios muitinės įstaigos (Muitinės mokymo centras, Muitinės laboratorija, Muitinės informacinių sistemų centras, Muitinės kriminalinė tarnyba), kurios yra viešieji juridiniai asmenys, turintys savo sąskaitas banke, antspaudus ir bendrą simboliką.

Audituooto subjekto adresas – A. Jakšto g. 1/25, LT-01105 Vilnius; identifikavimo kodas – 188656838; steigėjas – Lietuvos Respublikos finansų ministerija.

Audituootu laikotarpiu Muitinės departamento generaliniu direktoriumi dirbo Rimutis Klevečka, Finansų ir apskaitos skyriaus viršininku – Mindaugas Morkūnas.

Muitinės departamentas 2004 metais dirbo pagal patvirtintą įstaigos strateginį veiklos planą, nustatantį programų tikslus, uždavinius, jų įgyvendinimo priemonės ir vertinimo kriterijus.

Svarbiausi Muitinės departamento uždaviniai – apsaugoti vidaus rinką ir visuomenę, užkertant kelią neteisėtam draudžiamų ir ribojamų prekių gabenimui, kovojant su muitinės veiklą

reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimais, atliekant baudžiamąjį persekiojimą; užtikrinti importo ir eksporto muitų bei kitų mokesčių surinkimą; rinkti, apdoroti ir analizuoti užsienio prekybos statistinius duomenis atliekant muitinės procedūras.

Lietuvos Respublikos 2004 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2003-12-11 Nr. IX-1884 su vėlesniais pakeitimais) Muitinės departamentui 2004 metams patvirtinta 147160 tūkst. Lt asignavimų, iš jų –104300 tūkst. Lt išlaidoms (iš kurių 68574 tūkst. Lt – darbo užmokesčiui) ir 42860 tūkst. Lt turtui įsigyti.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004-02-03 nutarimu Nr. 110 „Dėl 2004 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) patvirtino Muitinės departamento valstybės biudžeto asignavimų paskirstymą pagal tris tvirtinamas programas.

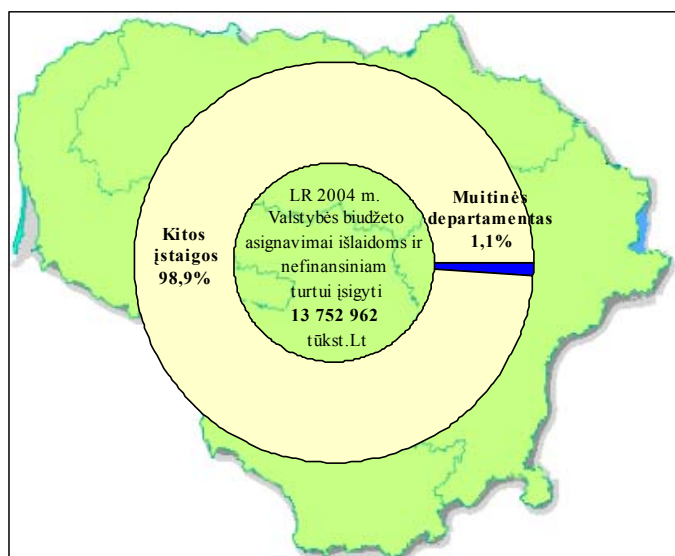
Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004-05-19 nutarimu Nr. 592 „Dėl asignavimų paskirstymo“ Muitinės departamentui skyrė 307,7 tūkst. Lt asignavimų minimaliai mėnesinei algai ir bazinei mėnesinei algai padidinti.

Be to, Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004-07-16 nutarimu Nr. 901 „Dėl lėšų skyrimo“ Muitinės departamentui iš Vyriausybės rezervo skyrė 16 tūkst. Lt vienkartinėms išmokoms 1991 m. liepos 31 d. Medininkų pasienio poste nukentėjusiam pareigūnui ir žuvusių pareigūnų šeimos nariams išmokėti bei žuvusių pareigūnų atminimo ceremonialų Medininkuose ir Antakalnio kapinėse organizavimo išlaidoms padengti.

Taigi 2004 metais Muitinės departamentui patvirtinta ir skirta bendra valstybės biudžeto asignavimų suma – 147483,7 tūkst. Lt.

Lietuvos Respublikos 2004 metų valstybės biudžeto kontekste Muitinės departamentui patvirtinti asignavimai yra reikšmingi – sudaro 1,1 proc.

1 diagrama

Faktai, išvados ir rekomendacijos

Muitinės departamento buhalterinė apskaita tvarkoma ir finansinė atskaitomybė rengiama pagal patvirtintas programas ir Lietuvos Respublikoje biudžetinių įstaigų buhalterinę apskaitą ir finansinę atskaitomybę reglamentuojančius teisės aktus. Apskaitos politika atitinka finansinės atskaitomybės rengimo pagrindą.

Muitinės departamento (suvestinės) Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004-12-31 ataskaitos (forma Nr. 2) duomenimis 2004 metams patvirtinti (įskaitant patikslinimus) ir gauti asignavimai, jų panaudojimas (kasinės ir faktinės išlaidos) pateikiami lentelėje.

(tūkst. Lt)

Programos kodas	Funkcijų klasifikacijos kodas	Programos pavadinimas	Patvirtinti asignavimai 2004 m., su patikslinimais,	Gauti asignavimai	Kasinės išlaidos	Faktinės išlaidos	Palyginimas	
							kasinių išlaidų su patvirtintais asignavimais (4-2)	faktinių išlaidų su patvirtintais asignavimais (5-2)
A	B	C	1	2	3	4	5	6
		Iš viso	150759,1*	143329,4	143314,5	144522,2	-7444,6	-6236,9
1.1	01.01.02.02	Lietuvos muitinės veiklos organizavimas integruojantis į Europos Sąjungą	126950,7	126936,5	126936,6	129713,5	-14,1	2762,8**
88.1	01.03.03.08	Specialioji priemonių muitinės formalumams atlikti programa	3112,2	2565,7	2550,7	2727,2	-546,5	-385
50.1	01.01.02.02	Specialioji PHARE programa	20680,2	13811,2	13811,2	12064	-6869***	-8616,2
1..9	01.01.02.02	Iš LR Vyriausybės rezervo	16	16	16	16	-	-
1.7	01.01.02.02	2003 m. programa Nusikaltimų finansams prevencija ir sulaikytų prekių priežiūra				1,5	-	1,5

* Įskaitant specialiosioms programoms vykdyti (kodai –88.1, 50.12) nepanaudotų asignavimų likutį 2004-01-01 (2825,4 tūkst. Lt) ir viršplanines įmokas į biudžetą (450 tūkst. Lt).

**1.1 programai vykdyti padarytos faktinės išlaidos didesnės negu kasinės išlaidos ir patvirtinti asignavimai dėl 2004 metais įsigyto turto, už kurį buvo apmokėta ankstesniais metais bei išankstinio apmokėjimo pagal sutartis už įvairias paslaugas ir darbus.

***.Specialiosios programos (kodas 50.1) kasinės ir faktinės išlaidos mažesnės negu patvirtinti asignavimai dėl:

- užtrukusio EDIS akreditacijos suteikimo Lietuvai ir klaidos publikuojant konkurso skelbimą EB specialiajame leidinyje *Official Journal* („Muitinės kriminalinės tarnybos techninės bazės stiprinimas“ - 1630,0 tūkst. Lt);
- konkrečių mokėjimų sąlygų, numatytų projektų sutartyse („Europos Sąjungos muitinės informacinių sistemų diegimas“ - 4075 tūkst. Lt);
- EK patvirtinto *fiche* pakeitimo, kuriame projekto įgyvendinimas numatytas 2005 m. II ketv. („Rizikos, susijusios su ūkio subjektais, įvertinimas ir kontrolės įgyvendinimas“ - 1162,0 tūkst. Lt).

Muitinės departamentas 2004 m. finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte nenurodė balanso sąskaitų likučių pasikeitimo priežasčių (finansų ministro 2004-12-29 įsakymu Nr. 1K-413 patvirtintų Valstybės ir savivaldybių biudžetų vykdymo, biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų programų sąmatų vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių 9.2 punktą).

Muitinės departamentas 2004 metais gautus valstybės biudžeto asignavimus panaudojo pagal nustatyta tvarka sudarytas sąmatas ir neviršijo sąmatose patvirtintų asignavimų.

Muitinės departamentas 2004 metais nepanaudojo ir į valstybės biudžetą grąžino 4,4 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų (Valstybės išdui pateiktos mokėjimo paraiškos – visos apmokėtos).

Programų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų įvykdymo ataskaitos duomenimis 2004 metais dauguma kriterijų buvo įvykdyti.

Muitinės departamentas Lietuvos Respublikos 2004 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 3 priedėlyje patvirtintą pajamų įmokų į valstybės biudžetą užduotį įvykdė 126 proc., arba 533,8 tūkst. Lt daugiau negu patvirtinta (2004 m. patvirtinta 2057 tūkst. Lt, faktiškos įmokos – 2590,8 tūkst. Lt). Muitinės departamento pajamų įmokos į valstybės biudžetą ataskaitinio laikotarpio pabaigoje suderintos su atitinkamais Valstybinės mokesčių inspekcijos padaliniais.

Muitinės departamento vidaus kontrolės sistema sukurta vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolę, įskaitant finansų kontrolę, ir vidaus auditą reglamentuojančiais teisės aktais. Vertindami įstaigoje aukščiausio lygio vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, nustatėme, kad kai kurios kontrolės procedūros yra nepakankamai veiksmingos.

Muitinės departamentas 2004 metų programos (kodas 88.1) sąmatoje centralizuotas blankų įsigijimo išlaidas numatė ir kasines išlaidas apskaitė 2.2.1.1.1.30 straipsnyje „Kitos paslaugos“, o muitinės įstaigos panaudojus šiuos blankus faktines išlaidas apskaitė 2.2.1.1.1.10 straipsnyje „Kitos prekės“. Taigi blankų kasinės ir faktinės išlaidos apskaitomos skirtinguose išlaidų straipsniuose. Mūsų siūlymu Muitinės departamentas asignavimus šioms išlaidoms numatė 2005 metų programos sąmatos 2.2.1.1.1.10 straipsnyje „Kitos prekės“.

Muitinės departamentas ir jam pavaldžios muitinės įstaigos (Vilniaus, Kauno ir Panevėžio teritorinės muitinės, Muitinės informacinių sistemų centras, Muitinės mokymo centras, Muitinės kriminalinė tarnyba) 2004 metų I pusemetyje priskaičiuotą darbo užmokestį atostogų laikotarpiu iš žiniaraščių skirtingai perkėlė į apskaitos registrus. Auditoriams atkreipus į tai dėmesį, Muitinės departamentas 2004-12-08 raštu Nr.3B-7.1-13231 nurodė pavaldžioms įstaigoms suvienodinti darbo užmokesčio ir jam prilygintų išmokų apskaitą. Metinėje atskaitomybėje darbo užmokesčio faktinės išlaidos ir įsiskolinimas darbuotojams nurodytas teisingai.

Šiaulių teritorinė muitinė, Muitinės mokymo centras, Muitinės laboratorija nustatytas nereikšmingas klaidas ir neatitikimus ištaisė audito metu.

Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare atsisakyta pastovaus keleivių ir krovinių muitinio tikrinimo prie vidinių ES sienų. Iki audituotų metų pabaigos Muitinės departamento generalinio direktoriaus įsakymais buvo sustabdyta (likviduota) 13 postų veikla. Šių postų muitinio tikrinimo funkcijos perduotos vidiniams muitinės postams. Jų nekilnojamojo turto balansinė vertė 2005-01-01 – 45 mln. Lt.

Muitinės departamentas, vykdydamas Ministro pirmininko pavedimą (2004-10-22 pasitarimo protokolas), 2004-11-03 raštu Nr. 3B-12.3-11624 „Dėl pasienio kontrolės punktų turto“ pavedė teritorinėms muitinėms teisės aktų nustatyta tvarka pasienyje tikrinimus atliekančioms

institucijoms pasienio kontrolės punktų (toliau PKP) nereikalingą turtą perduoti VĮ Valstybės turto fondui ar savivaldybėms arba nurašyti ir likviduoti. Teritorinės muitinės 2004 metais raštais kreipėsi į atitinkamas Valstybės sienos apsaugos tarnybos rinktines ir kitas pasienyje dirbančias institucijas, VĮ Valstybės turto fondą ir savivaldybes su pasiūlymu perimti PKP turtą.

Teritorinės muitinės 2004 metais neperduotų sustabdytų (likviduotų) postų išlaikymui panaudojo 526,8 tūkst. Lt (atkreiptinas dėmesys, kad šių postų išlaikymui išlaidos buvo planuotos tik 2004 m. I-jam pusmečiui). Likviduotų postų išlaikymo ir finansavimo problema išlieka ir 2005 metais.

Atlikus pasirinktų sutarčių, sudarytų 2004 metais, teisinį vertinimą, norminių teisės aktų pažeidimų nenustatyta.

Įvertinę tai, *rekomenduojame* patobulinti aukščiausiojo lygio vidaus kontrolę. Neabejojame, kad aukščiausiojo lygio vidaus kontrolės tobulinimas turės pozityvią įtaką finansų valdymui.

Finansinio audito 1-ojo departamento direktorė

Laima Šipkauskienė

Audito grupės vadovė –
Finansinio audito 1-ojo departamento
vyriausioji valstybinė auditorė

Rita Hoppenienė

Susipažinome:

Muitinės departamento prie
Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
generalinis direktorius

Rimutis Klevečka

Vyriausiasis finansininkas-Finansų ir apskaitos
skyriaus viršininkas

Mindaugas Morkūnas